

BEREDSKAPSPLAN MOT AKUTTE ROVVILTSKADER PÅ BEITEDYR I

Vestre Slidre kommune

Innleiing:

Denne beredskapsplanen er utarbeid av Vestre Slidre kommune, landbrukskontoret v/ Anne Marie Mørstad

Føremål:

Hovudmålet med planen er å førebu og å gje føringar for korleis ein skadesituasjonen der freda rovdyr gjer skade på beitedyr skal handterast. Beredskapsplanen avklarar dei viktigaste tilhøve ved iverksetjing av tiltak.

Dei viktigaste punkta er observering av døde eller skadde husdyr, rapportering og vurdering av skadesituasjonen, søknad om fellingsløyve og iverksetjing av skadefelling.

Område og organisering av beitebruken:

Planen gjeld for heile Vestre Slidre kommune sitt areal, det vil seia ca.464000 daa. Det er i alt 3 beitelag i kommunen. Primært er beredskapsplanen utarbeid med tanke på rovdyrangrep på sau, men skal også brukast om det blir problem i forhold til storfe, geit eller tamrein.

Beitelaga i Vestre Slidre kommune:

BEITELAG	ANTALL MEDL.	ANTALL SLEPTE SAU7LAM PÅ BEITE	LEIAR I SANKELAG	TELEFON
Murkelie beitelag	17	388+485	Steinar Kvåle	92891245
Syndin beitelag	16	385+674	Nils Garvik	99151989
Baklia beitelag	5	226+453	Knut Hande	91797991
Totalt	38	999 + 1612= 2611		

Beredskapsplanen er ein ståande rammeplan og den skal gjelde for eitt år fram til revidering før beitesesongen i mai/juni og eit evalueringsmøte oktober/november. Planen omfattar og eventuell felling av rovvilt om vinteren når fellingsløyve er gjeve.

SKADESITUASJONEN

Lite skader og Vestre Slidre har de siste åra de laveste tapstalla i Oppland.

2015: Slapp 1122 søyer og 1914 lam i alt 3036 og 632 storfe, mista 17 søyer og 48 lam i alt 65 sau. **Det gir en taps prosent på 1,52 søyer og 2,51 lam, 2,4 sau og 0% på storfe.**

2016: Slapp 879 søyer og 1517 lam, i alt 2396 og 557 storfe, miste 15 søyer og 32 lam, i alt 47 sau. **Det gir tapsprosent 1,71 % søyer, 2,11 lam, 1,96 sau og 0,18 % storfe.**

2017: slapp 1049 søyer og 1806 lam, i alt 2855 sau og 739 storfe, mistet 11 søyer og 70 lam, i alt 81 sau og 2 storfe. **Det gir en taps prosent 1,05 % søyer, 3,84 lam og 0,27 storfe.**

2018: Slapp 925 søyer og 1612 lam i alt 2535 sau. Slapp 915 storfe. **Det gir en taps prosent på 1,3% søyer, 3,23 % lam i gjennomsnitt ein taps % for kommuna på dyr i beite på 2,52 %. Som er det laveste av dei 26 kommunen i Innlandet. Snittet er 4,38 % for innlandet.**

Gaupe:

Det har vore fleire syns observasjonar av gaupe dei siste 20 åra. Sida 1996 har det blitt godkjent søknader frå Fylkesmann på tap av lam og sau på grunn av gaupe. Det har ikkje blitt gitt tiltale til felling av gaupe i Vestre Slidre dei siste 20 åra.

Ørn

Kongeørn gjer mest skade på lam. Omfanget av skade på lam har vore lite dei siste åra. Har vore observert kongeørn i Vestre Slidre. Det har blitt godkjent søknader om tap av lam frå kongeørn i alt 3-4 år frå dei siste 20 åra.

Jerv:

Jerven har ikkje vært opp servert i beitesesongen her i kommune dei siste åra.

Ulv:

Det har ikkje vore påvist skade av ulv dei siste åra, og heller ikkje synsobservasjoner. Ulven vil nok koma meir og meir. Gudbrandsdalen, Toten og Hadeland har vore mykje plaga av ulv og fått fellingsløye

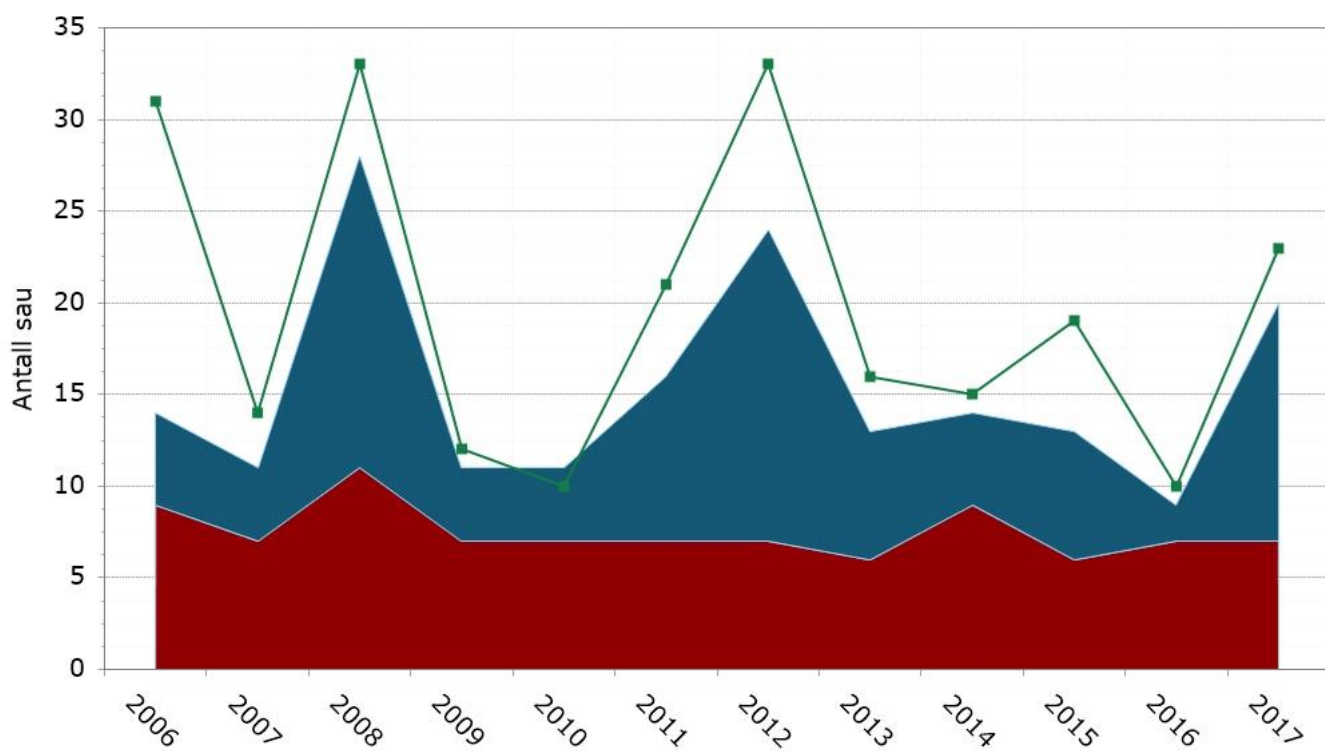
Bjørn:

Ingen observasjonar av bjørn her dei siste åra. Her og vil det nok koma streifdyr. Gudbrandsdalen har her og vore utsett for mykje skade av bjørn.

Søkt om erstatning:

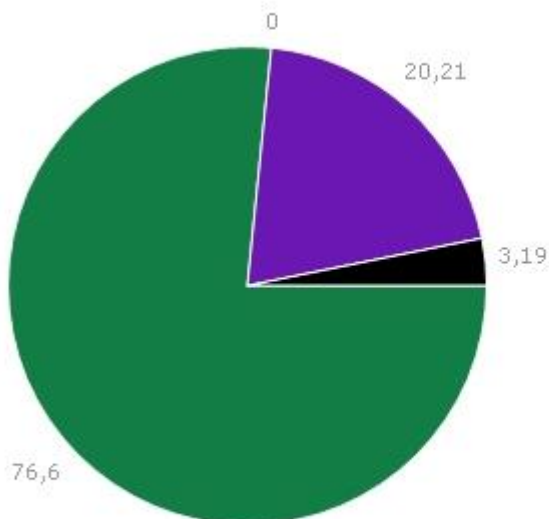
Sauerstatning: Vestre Slidre (N) - 2006-2017

	<i>Totalt</i>	<i>Sau</i>	<i>Lam</i>
<i>Antall søknader</i>	16		
<i>Totalt tap</i>	237	46	191
<i>Erstattet</i>	94	6	88
<i>Erstatningsbeløp</i>	kr 180 368,00		

Erstatning fordelt på skadevolder

	Antall sau erstattet	Antall lam erstattet	Totalt antall erstattet	Artens andel av totalt tap
Skadevolder				
Gaupe	6	66	72	76,60 %
Jerv	0	0	0	0,00 %
Bjørn	0	0	0	0,00 %
Ulv	0	0	0	0,00 %
	0	19	19	20,21 %
Kongeørn				
Uspesifisert	0	3	3	3,19 %
Totalt	6	88	94	100,00 %

MILJØDIREKTORATET
Besøksadresse: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim.
Postadresse: Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim.

FOREBYGGANDE TILTAK MOT ROVVILSKADER:

Ein har mulighet til å søke Fylkesmann om midlar til førebyggande tiltak mot Rovvilskader.

ORGANISERING OG BEREDSKAP VED KRISETILTAK.

Beitelaga:

Husdyreigarane er i prinsippet ansvarleg for å treffe naudsynte tiltak for å unngå eller minske skaden på dyra sine i utmark. Følgjande tiltak er å sjå på som tenlege for å redusere eller hindre tap av dyr.

Innafor kvart enkelt beitelag bør ein organisere tilsyn av beitedyr gjennom rullering. Minst eit av medlemmane bør gå tilsynsrunde i beiteområdet kvar dag. Det skal førast dagbok for tilsynet.

Naudvergeretten:

Naudvergeretten er heimla i Naturmangfalloven §17

Smågnagere, krypdyr og lakse- og innlandsfisk kan avlives dersom det er nødvendig for å hindre skade på person eller eiendom.

Vilt kan avlives når det må anses påkrevd for å fjerne en aktuell og betydelig fare for skade på person. Eieren, eller en som opptrer på vegne av eieren, kan avlive vilt under direkte angrep på bufe, tamrein, gris, hund og fjørfe.

Dersom bestanden av jerv, gaupe og bjørn over tid har vært klart over bestandsmålet, skal Kongen gi forskrift om adgang for eieren, eller en som opptrer på vegne av eieren, til å avlive jerv, gaupe og bjørn når avliving må anses påkrevd for å fjerne en umiddelbar og betydelig fare for skade på bufe, tamrein og gris. Dersom bestanden av jerv, gaupe og bjørn over tid har vært klart under bestandsmålet, eller ekstraordinære bestandsmessige forhold tilsier det, skal Kongen oppheve adgangen til avliving.

Avliving og forsøk på avliving etter annet og tredje ledd skal straks meldes til politiet. Kongen kan i forskrift fravike bestemmelsen i annet ledd annet punktum for spesielt truede arter eller spesielt truede bestander av enkelte arter.

Avliving for å hindre at et dyr lider unødige er tillatt i samsvar med lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd (dyrevelferdsloven). Det samme gjelder avliving for å bekjempe smittsom sykdom som kan gi vesentlige samfunnsmessige konsekvenser i samsvar med lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven).

0 Endret ved [lover 17 sep 2010 nr. 57](#) (ikr. 1 okt 2010 iflg. [res. 17 sep 2010 nr. 1276](#)), [22 juni 2012 nr. 56](#) (ikr. 1 juli 2012 iflg. [587](#)).

Saueigarar og andre:

Høgt tilsynsnivå er viktig for tidleg avdekking og varsling av skade. Her har både saueigarar, medlemmar av fellingslag, jegerer, turgåarar og andre som ferdast i utmark eit ansvar for å oppdage og kartleggje skadeomfang og skadegjerarar så tidleg som mogleg. Det skal rapporterast dersom det er sett rovdyr i eit område. Gjennom organisert beitebruk har saueigarane tilsyn etter ein fastsett plan i beitetida. Det er viktig at kadaverfunn blir dokumentert i tidleg stadie og at ein kontaktar SNO rovviltkontakten snarast. Ein ber om at saueigar/beitelag brukar kadaverhund for kartlegging av evt .skadeomfang.

Kommunen:

- Bistå i arbeidet med å utarbeiding/rullering av beredskapsplanen.
- Organisere kommunalt fellingslag.
- Bistå med utforming av søknader om fellingsløyve.
- Arbeide for finansiering av ulike tiltak.
- SMS varsling ved rovdropservasjon til beitelags leiere.
- Beitelaga og kommune bør ha mist to møter i året,der dei inviterre fellings jaktlaget. Før og etter beitesesongen.

Fylkesmannen i Oppland:

- Informere om ulike forhold knytta til rovviltsituasjonen i fylket og kommunen, herunder opplysningar som gjeld posisjonar for radiomerka dyr. (SMS-varsling)
- Gje fellingsløyve som følgje av oppstått skadesituasjon i fylket.
- Utbetale tilskott til tilsyn, organisering og erstatningar.
- Vera bindeledd til Miljødirektoratet.

Rovdyrutval:

Frå fellingslaget: Arild Bratrud
Frå Landbrukskontoret: Terje Karlsen /Anne Marie Mørstad

Søknader om fellingsløyve:

Søknad om felling av freda rovvilt som gjer skade på husdyr eller tamrein blir fremma gjennom kommunen og skal behandlast av fylkesmannen (betinga fellingsløyve og søknad om skadefelling av gaupe) eller Miljødirektoratet (andre søknader).

Det er viktig å presisere att ein må agere raskt i starten av eit rovdyrangrep.Saue eiger varsler SNO, og Kadaverekvipaskje varsles med med ein gong, når det er ferske spor.Morten Steinsrud,(hund går løs)tlf. 91324103.Eivind Arntzen, (linehund)tlf:91738180.Else Eggen Løvås,(linehund)Tlf:91545917.Guro Fossen Schlytter,(linehund).Tlf:90887400. Fylkesmannen gir fellingstillatelse raskt-muntleg.

Alle søknader skal stilast til fylkesmannen som vil handsama søknaden eller ekspedere vidare dei søknader som skal handsamast av Miljødirektoratet.

Forhåndsvarsle alle medlemmer av fellings laget så tidelg som mulig.

Beitelagslederen må ha oppdaterte varlings lister over alle beitebrukere.

Beitelagen bør ha ein plan for rask etablering av sankekve,eks. på gamle støls voller.

Opplysningar som bør vera med:

- Kven søker?
- Kva for kommune og område søknaden gjeld

- Kartfesta oversikt over kadaverfunn (totalt tal og kor mange som er vurdert av kyndig personell)
- Andre tap, observasjonar av morlause lam, søyer utan lam og liknande
- Tidsrom for oppstått skade, alder på kadaver
- Kor mange dyr på beite i området
- Tilsynsaktivitet og beredskap
- Eventuelle førebyggjande tiltak i områder som får offentleg støtte
- Om det er iverksett/vurdert akutte førebyggjande tiltak i staden for skadefelling

Moment i vurdering av søknad (totalvurdering):

- Bestandssituasjonen
- Skadeomfang
- Beiteområde
- Potensiale for vidare skader
- Andre moglege førebyggjande tiltak

Moment for vellykka felling:

- Tilstreккеleg tilsyn
- Søknaden vert sendt raskt
- Rask behandling av søknad om fellingsløyve
- Godt organisert jaktlag
- Satas på å motivere deltakrene i fellings laget.
- Kjentfolk i nærmiljøet til ettersøk.

Kommunalt fellingslag:

Kommunen har teke initiativ til å organisere eit fellingslag. Fellingslaget skal utøve fellingsforsøk i samband med iverksetjing av betinga fellingsløyve på bjørn, jerv, ulv og gaupe. Fellingslaget består av 8 medlemmer. Leiaren plukkar ut kven som skal vera med i fellingslaget og vel ut ein nestleiar. Det er ein forutsetning at alle medlemmer av jaktlaget har jakterfaring, godkjent jegerprøve (storviltprøve), registrert som lisensjeger og godkjent av kommunen. Leiaren syt for å få den kompetanse og opplæring som krevst for å vera med i fellingslaget. Fellingslaget samlast par gonger i året og har skytetrening, samt går igjennom regelverk og instruksar.

All erfaring viser seg att lokal kunnskap i skog og fjellområda er ein av dei viktigaste faktorane for å finne raskt rov dyr som ein har fått fellings tilatels på.

Alle medlemmene i jaktlaget skal ved eventuelle skadesituasjonar på beitedyr stille på kort varsel og delta etter avtalt godtgjersle pr dag (sjå neste punkt).

Det må inngås ei avtale med kvar enkelt jeger på felleings laget frå kommunen. *Oppdrags avtale for skadefelling for store rovdyr 2018-2019*

Fellingslaga vil samarbeide med dei lokale fellingslaga i Vang og Nord Aurdal når det er spesielle behov. Alle må vera registrert som lisensjeger, jfr §15 i rovviltforskriften.

Fellingslaget blir sett opp på liste og er godkjent av Fylkesmannen.

Godtgjersle til kommunale fellingslaget:

§ 9a. Godtgjøring ved fellingsforsøk i rovviltforskriften

Der forsøk påskadefelling utføres av kommunalt/interkommunalt oppnevnt fellingslag, kan kommunen utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. § 15.

Utbetalingen skjer på grunnlag av satser fastsatt av Miljøverndepartementet samt rapport fra fellingsleder om fellingsforsøket og den tid som er benyttet. Utbetalingen må ikke overskride de rammer som fremgår av fylkesmannens vedtak om felling. Fylkesmannen yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring utbetalt etter vilkårene over.”

Fellingsforsøk blir godtgjort etter timeliste, max kr 1400 pr .dagsverk pr registrert lisensjeger.

Rovviltkontakten:

Per Ivar Stensæter 2930 BAGN,
Stein Olav Wingingstad Rogne

tlf. 907 84 742
tlf. 95709933

Kadaverhundekvipasje i Valdres

Desse skal brukast ved akutte situasjonar eller ved ordinært tilsyn. Dyreigar/Beitelag må avtale i forkant for avlønning.

Morten Steinsrud	Rogne	Mobil: 91324103
Guro Fossen Schytter	Fagernes	Mobil 90887400
Eyvind Kaprud Artzen	Heggenes	Mobil 91738180
Else Løvås Eggen	Fagernes	Mobil 91545917
Astrid Van Markt	Ulnes	Mobil 41659566

Statens Naturoppsyn (SNO):

SNO regionalt rovviltansvarleg Ole Knut Steinset 2890 ETNEDAL tlf. 464 48 657

SNO har ansvaret for å samordne verksemda til rovviltkontakta og forestå dokumentasjon i samband med erstatningsoppgjeret. SNO skal vidare ha ansvaret for oppfølging av gjevne fellingsløyver.

Fylkesmannen I Oppland, miljøvernavdelinga:

Søknad om fellingsløyve blir sendt til Fylkesmannen så raskt som mogleg frå kommunen når det er dokumentert skade av rovvilt. Fylkesmannen er ansvarleg for at søknaden vert handsama og gjeve kommunen eit raskt svar.

FYLKESMANNENS ROVVILTBEREDSKAP • TLF 970 29 840

• Vakttelefon som gjelder beitesesongen 15. mai–15. september.

Bemannet 08–21 alle dager.**

• Vakttelefon 1. januar–14. mai og 16. september–23. desember når virksom lisensfelling

og kvotejakt. Bemannet 08–18 hverdager og 10–18 lørdag, søndag og helligdager.*

* Utvidet telefontid vurderes i perioder med ekstra høy beredskap.

*** Både Fylkesmannen og politiet skal varsles ved alle avfyrte skudd , jamfør §17 i rovviltforskriften.*

Utenom åpningstid varsles Fylkesmannen via SMS.

- SMS-varsling når tillatelse til felling er gitt og når skadegjører er felt.
- SMS-varsling ved sikker observasjon av ulv/første dokumenterte skade av ulv

i beiteprioritert område.

- SMS-varsling/epost til næringsorganisasjoner/tilgrensende fylkesmenn ved førstegangs dokumenterte observasjon av ulv.
- Ukentlig nyhetsbrev om rovdyr-/beitedyrhendelser i Hedmark og Oppland

Finansieringsplan:

Det forventast at overordna myndigheiter stiller nødvendig midlar til disposisjon som fullt ut dekker alle utgifter og kostnader dyreeigarar, grunneigarar, medlemmer av tilsyn- og fellingslag, fellingsleiar, beredskapsansvarleg og kommunen har. Dette gjeld også administrering av beredskapsplanen, beredskapen og arbeidet ute i krisesituasjonar. Samtidig forventast det at når næringa og kommunen har lagt plan for arbeidet, må myndigheitene stille midlar til disposisjon raskt.

Miljødirektoratet skal kompensere for desse kostnadene gjennom ekstra tildelingar. Dersom ikkje dette er mogleg, må fylkesmannen gje tilsagn om bruk av midlar. Fylkesmannen gje ei rammetilsagn ved skadefellingsløyve og utgifter blir refundert etter oppgåve frå kommunen. Det kan vera nødvendig med kommunal forskottering av lønnsutgifter til tilsyns- og fellingslaget, fellingsleiar og beredskapsansvarleg.

Fylkesmannen kan yte tilskott av varierende storleik til organiserte beitelag til ved ekstra tilsyn ved skadefellingsløyve.

Plan for gjennomføring av felling av rovvilt som det er gjeve fellingsløyve til på vinterstid.

Beredskapsplanen gjelder fram til ny rullering slik at det kan setjast inn tilstrekkeleg trykk på myndigheitene for å gje fellingsløyver om hausten slik at skadedyr lett kan takast ut. Effektivt uttak av skadegjerarar må i hovudsak skje på sporsnø ved kvotefelling og lisensjakt.

..

Revidering av planen:

Beredskapsplanen bør reviderast kvart år for å dra nytte av fjorårets erfaringar. Revisjon blir gjort av dei som var med å laga denne planen. Aktuelle forhold som er tema ved revisjon:

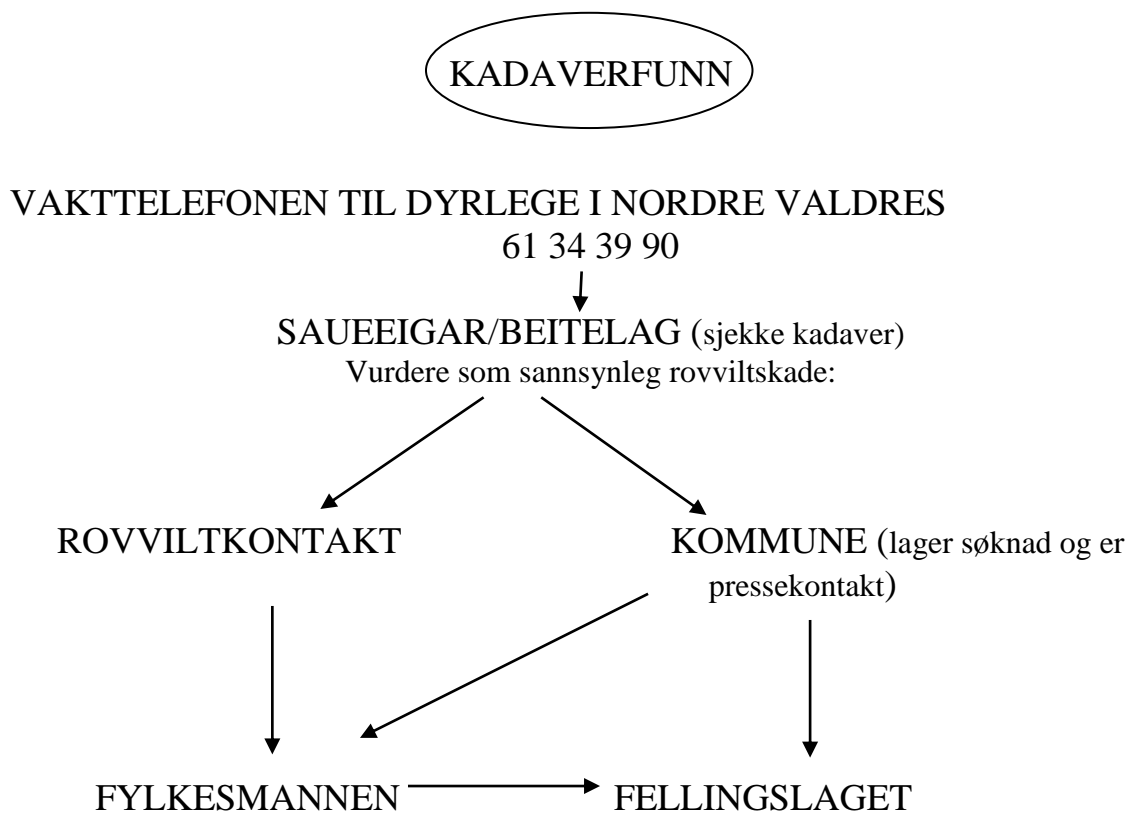
- Oppsummering av fjorårets erfaringar
- Nye lovbestemmelsar

- Bemanningssituasjonen til tilsyn- og fellingslaget
- Finansieringsbehov

Beredskapsplan mot akutte rovviltskader på beitedyr og tamrein i Vestre Slidre kommune vart vedteke i kommunestyret juni 2019.

VARSLINGSPLAN FOR ROVVILTSKADE I VESTRE SLIDRE KOMMUNE

Sjå neste side :

1) Kadaverfunn.

Det er skilt/oppslag i turområder i kommunen med nummeret til dyrlege som er døgnbetjent telefon. Disse har lister med kontaktpersoner i dei ulike beitelaga.

Dersom privatpersoner finner kadaver, blir beitelaga varsla via dette nummeret. Saueier/ kontaktperson beitelag sjekker så opp kadaveret. Dersom det vurderes som sannsynlig at det har vært rovvilt som er skadegjerar, varsler saueier/beitelag SNO`s rovviltkontakt og kommunen.

2)Kommunen.

Kommunen ringer/skriver søknad om fellingsløyve (som er ein nesten ferdig skreve mal), og mailer/fakse fylkesmannen snarast.

Kommunen varsler leiaren av fellingslaget om at søknad om fellingsløyve er sendt, slik at fellingslaget kan "forhåndsorganiseres".

Kommunen er pressekontakt. Pressekontakten tar seg så av samtlige pressehenvendelser om saken.

3)Rovviltkontakt, SNO

Rovviltkontakten vil etter å ha undersøkt kadaver avgi rapport til fylkesmannen.

Fylkesmannen legger så denne til grunn for behandling av kommunens søknad om fellingsløyve.

4) Fylkesmannen

Dersom fellingsløyve blir gjeve, kontaktar fylkesmannen kommunen.